

Moordwandeling in Amsterdam

Waar kwam Willem Endstra gewelddadig aan zijn eind? En waar Magere Josje? En waar kocht Willem Holleeder zijn scooters? Een circa 15 kilometer lange ontdekkingstocht langs 'moordplekken'. Met een oud-rechercheur als gids.

Rob van den Dobbelsteen

Vroeger bracht hij mensen op. Nu leidt hij ze rond. De 'Reus van de Warmoesstraat'. Ruim 2 meter groot, tors van een zwaargewichtbokser, handen als kolenschoppen. Jawel, hij is alweer 'eflies' weg uit de buurt. Ook politiemannen gaan met pensioen. Maar nog steeds kan hij geen kroeg op de Amsterdamse Wallen binnenstappen zoals café 'De Ooievaar' aan de kop van de Zeedijk - of de vaste jongens aan de tap roepen enthousiast: 'Hé, kijk eens wie we daar hebben, Ton'.

Ton de Graaf was in een niet eens zo grijs verleden rechercheur op Bureau Warmoesstraat. Collega Appie Baantjer omschreef hem in zijn boeken ooit als de 'Reus van de Warmoesstraat' en van die bijnaam komt hij met zo'n lijf natuurlijk nooit

meer af. Zie hem lopen over de Zeedijk. Nu een keurig uitgangscentrum 'vroeger een *no go area* vol opgefokte messentrekkers. „Nooit bang geweest hier, Ton?” „Nou nee hoor, nee”, bast de aangesprokene met een vage grijns op de lippen, „daar heb ik het karakter niet voor.”

Daar heeft het inderdaad veel van weg. Ruim drie uur lang voert Ton de Graaf zijn groepje - eerst fietsend, daarna wandelend - langs de beruchtste moordplekken van Amsterdam. En nooit, nooit ook maar een spoortje van emotie. Eerder een licht schouderophalen. „*Shit happens*, de wereld is slecht.”

Daarom ook, denkt hij, heeft hij het zo lang volgehouden. Rustig blijven, je niet laten opnaaien. Hij had zijn postuur mee, uiteraard. Zeker toen de penoze z'n geschillen nog uitvocht met de blote vuist. Om het de volgende dag met een blauw oog en wat verse krammetjes in de kin op een barkruk weer goed te maken.

Ton de Graaf, alias 'de Reus van de Warmoesstraat'.

Ton kan er tijdens de tour onderhoudend over vertellen, over die jaren vijftig, zestig. Verlangt hij er soms stilletjes naar terug? Want hoe wrang ook: er kleeft op een of andere manier toch meer romantiek

De vaste jongens in Café 'de Ooievaar'.

tijd en wijle van een adembenemende schoonheid. Maar geen paleis op de Dam, geen herenhuis aan de Singel, geen buurtkroeg aan de Ruysdaelkade en geen woningblok in de toch betrekkelijk saai ogende Deurlostraat, of er werd warempel alweer een moord gepleegd.

We zijn nog maar amper op weg of De Graaf gaat al in de remmen en stapt van zijn fiets. „Hier”, vertelt hij schuin tegenover het Monument op de Dam, „werd eind 2003, midden tussen het winkelen- de publiek Constantin Dimitrov doodgeschoten, een Bulgaar.” Volgt het bonte verhaal over de buiten-

gemeen fraaie vriendin van de vermoorde (een fotomodel dat bij de aanslag gewond raakte), de dader (die na zijn daad rustig de Damstraat inliep, zijn pistool in het water van de Oudezijds smeed en vervolgens door de politie werd overmeesterd) en de *godfather* die waarschijnlijk de opdracht gaf tot de moord (de met de fraaie 007-naam getooide Yosko Yosivof, eveneens Bulgaar).

Een moord uit wraak, noemt De Graaf het. Maar welke moord is dat niet? Hier (voor de deur van seksclub Yab Yum) sneuvelde Bert Bons in een spervuur van kogels, daar (PC Hooftstraat) werd Alexander Bulatovic door een fietser van dichtbij neergeknald en verderop (Apololaan) kwam vlak voor zijn woning Willem Endstra aan zijn eind. En bij al die moordplekken vallen wel weer de woorden drugs, deals en wraak.

aan moorden op prostituees met namen als Finse Hennie, Chinese Annie en Magere Josje, dan aan de kille liquidatie van gangsterbaas Klaas Bruinsma.

VALSE ROMANTIEK

Ton de Graaf zijn woorden proevend: „Romantiek, romantiek, oké, maar dan wel valse romantiek. Of het nou Magere Josje is, die wordt gewurgd in haar peeskeldertje of Klaas Bruinsma die pal voor het Hilton Hotel wordt omgelegd, moord is moord.”

En daar zijn er in Amsterdam toch eigenlijk wel verbazingwekkend veel van gepleegd, merkt het aan de lippen van De Graaf hangende groepje. De fietstocht door hartje Mokum steegje door, pleintje over, bruggetje op, grachtje langs is bij

St. Olofssteeg, met rechts het pand waar het lijk van Finse Hennie werd aangetroffen.

Alsmede de namen van Sam Klepper, John Mieremet en Willem Holleeder. Over wie ook weer tientallen, soms angstaanjagende maar vaak ook sappige verhalen zijn te vertellen. Een simpele vraag aan De Graaf en hij geeft - zonder ook maar een seconde te vervelen tien minuten antwoord. Waarin hij het detail bepaald niet schuwt.

BANKJE

Zo leidt hij het gezelschap met zichtbaar plezier naar het achter een laag heggetje verstopte bankje, beroemd geworden door de foto waarop Willem Endstra met Willem Holleeder zit te smoezen. Of naar café Jong Zuid waar bijna twee jaar geleden Robert Knufman werd geliquideerd door een schutter, die zichzelf onherkenbaar had gemaakt met een capuchon. De Graaf: „Niemand mag tegenwoordig nog naar binnen met een pet of capuchon op z'n kop.”

Of naar de winkel bij het Concertgebouw waar Holleeder z'n eigen scooters kocht (en die voor zijn maatjes). Of naar de plek (vlak voor zijn kantoor) waar Bram Moskowicz zijn beroemd geworden

Na de moord op Robert Knufman mogen klanten 's avonds alleen nog maar blootshoofds naar binnen.

Foto's GPD/Rib van den Dobbelsteen

'persconferentie' gaf. Of - maar dan zijn we al hoog en breed aan het wandelen - het café aan de St. Olofsteeg waar Finse Hennie werd gevonden, nadat ze door een Noorse zeeman was doodgestoken.

De plaats waar De Graaf de laatste van alle opgevoerde moorden (een stuk of veertig) aanstipt, lijkt met zorg gekozen: de Bloedstraat. Toeval, die naam? Ja, toch wel. Het straatje is immers genoemd naar het Minderbroederklooster dat hier ooit was gevestigd, maar het was wel het toneel van twee moorden. „Hier werd in mei 2000 Ibrahim Akasha van zijn fiets geschoten, een Keniaanse drugshandelaar. Knal, boem, zomaar midden op straat. En het gekke is, twee jaar later overkwam zijn Egyptische collega Magdi Barsoum hier precies hetzelfde.”

De Liquidatietour begint en eindigt in het vorig jaar geopende Appie Baantjermuseum, Warmoesstraat 66, Amsterdam. Meer informatie: Bureau Van Amstel Producties, telefoon 020-6832592 of www.amsterdamexcursies.nl.